מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות סוגה, מטרה ומבנה טיעון בטקסט
- לנתח תחביר - נושא, נשוא, משפט מורכב ומאוחה
- להבחין בבניינים, גזרות ובמשלבי לשון שונים

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – הבנה כללית

1. א – לשכנע את הקורא בעמדה
2. ב – מה שאומרים על הנושא - פעולה או מצב
3. ב – שני משפטים עצמאיים המחוברים במילת חיבור
4. ב – מבצע הפעולה
5. ב – ויתור
6. ג – מאמר דעה רשמי

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – אלה המרכיבים המרכזיים של טיעון שלם
2. נכון – הגזרה מסווגת פעלים לפי אותיות השורש
3. לא נכון – קיימים גם משפטים מורכבים ומאוחים
4. נכון – אלה אמצעי שכנוע נפוצים בטיעון
5. לא נכון – משלב משפיע מאוד על הטון וההתרשמות

חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

1. מורכב
2. סיבה ותוצאה
3. בניין
4. טיעון נגד
5. רב-משמעית

חלק ד' – התאימו מושג להגדרה

- 1 – א (העמדה המרכזית שהכותב מנסה לשכנע בה)
- 2 – ד (הסבר התומך בטענה)
- 3 – ב (הכרה במגבלה או בחריג לטענה)
- 4 – ה (מי שמבצע את הפעולה או עליו מדברים במשפט)
- 5 – ג (סיווג הפועל לפי אותיות השורש)

חלק ה' – משימות כתיבה

1. תשובה הכוללת טענה ברורה, שני נימוקים רלוונטיים, ראיה ומבנה הגיוני
2. זיהוי נכון של נושא, נשוא וסוג המשפט עם הסבר קצר
3. שתי פסקאות תואמות עם הבדל ברור במשלב והסבר קצר על השינוי

כרטיס יציאה – מה לחפש

- טענה, נימוק, ראיה, הסתייגות ומסקנה
- מורכב - פסוקית תלויה במשפט העיקרי; מאוחה - שני משפטים עצמאיים מחוברים
- למשל: אבל, אולם, לעומת זאת

טיפים להפעלה:

- מומלץ לעבוד עם טקסט קונקרטי לצד הדף כדי להדגים את המושגים בפועל
- ניתן לחלק את הכיתה לזוגות למשימת מפת הטיעון ולדון בתוצרים במליאה
- כדאי לחזור בקצרה על מושגי הבניינים והגזרות לפני העבודה העצמאית

דף תרגול: ניתוח טיעון, סוגה, משלב ולשון

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף זה נתרגל כלים לניתוח טקסטים ברמת חטיבה עליונה: זיהוי טענה ונימוקים, ניתוח משפטים, בניינים וגזרות, והבחנה במשלב הלשון.

1 חלק א' – הבנה כללית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהי מטרתו העיקרית של טקסט טיעון?

א) לשכנע את הקורא בעמדה ב) לספר סיפור בדיוני ג) לתאר תהליך טבעי

ד) למסור הוראות הפעלה

2. מהו נשוא במשפט?

א) מילת קישור ב) מה שאומרים על הנושא - פעולה או מצב ג) המילה הראשונה במשפט

ד) שם התואר המתאר את הנושא

3. משפט מאוחה מורכב מ:

א) פסוקית אחת בלבד ב) שני משפטים עצמאיים המחוברים במילת חיבור ג) משפט שאלה

ד) משפט פקודה

4. בבניין סביל, בדרך כלל לא מצוין:

א) הנושא ב) מבצע הפעולה ג) הנשוא ד) מילת הקישור

5. מילת הקישור 'למרות ש' מציינת יחס של:

א) סיבה ב) ויתור ג) תוצאה ד) זמן

6. משלב לשון גבוה מתאים בדרך כלל ל:

א) שיחה בין חברים ב) הודעת וואטסאפ ג) מאמר דעה רשמי ד) פתק קצר למשפחה

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	מפת טיעון כוללת טענה, נימוקים, ראיות, הסתייגות ומסקנה	☐	☐
2	גזרה מתארת את מבנה השורש של הפועל, למשל שלמים או חסרי פ"נ	☐	☐
3	כל משפט בעברית הוא בהכרח משפט פשוט	☐	☐
4	אמצעי שכנוע יכול לכלול שאלה רטורית או פנייה לרגש	☐	☐
5	משלב הלשון אינו משפיע על האופן שבו הקורא תופס את הטקסט	☐	☐

3 חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

השלימו את המילה החסרה.

1. משפט שבו יש פסוקית התלויה במשפט העיקרי נקרא משפט _____

2. קשר שבו טענה אחת גורמת לטענה אחרת נקרא קשר _____

3. ה_____ של הפועל הוא הצורה הדקדוקית שלו, כמו פעל, נפעל או פיעל

4. כאשר כותבים מציגים עמדה הפוכה כדי לחזק את הטיעון, זהו _____

5. מילה שיש לה יותר ממשמעות אחת נקראת מילה _____

4 חלק ד' – התאימו מושג להגדרה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. טענה	___	**א.** העמדה המרכזית שהכותב מנסה לשכנע בה
2. נימוק	___	**ב.** הכרה במגבלה או בחריג לטענה
3. הסתייגות	___	**ג.** סיווג הפועל לפי אותיות השורש
4. נושא	___	**ד.** הסבר התומך בטענה
5. גזרה	___	**ה.** מי שמבצע את הפעולה או עליו מדברים במשפט

5 חלק ה' – משימות כתיבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בחרו טקסט קצר שקראתם וכתבו עבורו מפת טיעון מלאה: טענה, שני נימוקים, ראיה אחת והסתייגות

2. בחרו משפט מורכב או מאוחה מטקסט שקראתם. סמנו נושא ונשוא וזהו את סוג המשפט

3. כתבו פסקה קצרה במשלב גבוה, ולאחר מכן כתבו אותה מחדש במשלב יומיומי. מה השתנה בטון?

כרטיס יציאה

מהם שלושת-ארבעת חלקי מפת הטיעון?

מה ההבדל בין משפט מורכב למשפט מאוחה?

תנו דוגמה למילת קישור שמציינת ניגוד

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀